

Dichtbij

Toespraak voor Hart van Osdorp over Lucas 2:1-20 OpZondag 24 december 2023.

Uit de Bijbel werd gelezen: Lucas 2:1-20.

Lieve mensen,

Wij hadden het over Kerst, vijf mensen, samen ergens in de buurt, afgelopen week aan de eettafel bij iemand thuis. En ik zei: Het kerstfeest is volgens mij dat God bij ons is, bij jou en bij mij. En een van de vijf zei: Maar toen ik hem heel erg nodig had en tot hem bad, heb ik niets gemerkt.

In een zin ging het toen weer voor mij open: wij vieren Kerst, de komst van Jezus, in deze wereld, op deze aarde, in ons kwetsbare leven.

Ik wil jullie vanmiddag uitnodigen om met de herders aan te kloppen op de deur van de plaats waar Jozef en Maria waren en het kind.

De herders hebben goed nieuws gekregen, waar iedereen blij van kan worden. Het minste wat je dan kunt doen is kijken, op onderzoek uitgaan om te zien wat het waard is.

Dus we kloppen aan en Jozef doet open en we zeggen als de herders: Ja, een engel – goed nieuws – hele volk blij – en Jozef knikt. Dat heeft hij vannacht al vaker gehoord en hij zegt: Kom maar binnen kijken.

En wat zien we dan?

We zien een baby. Hij is zoals alle baby's in die tijd in een doek gewikkeld en hij ligt in een voerbak voor dieren.

Het klopt precies met wat de engel heeft gezegd en de engel zei erbij: Dat is de redder, de messias, de Heer, onze lieve God zelf.

We staan daar rond die voerbak, wij allemaal, en ik moet denken aan dat oude verhaal, dat vertelt over Gods volk dat in slavernij in Egypte was. In dat verhaal hoor je God zeggen dat hij heeft gezien hoe het volk leed en dat hij medelijden met hen kreeg en dat hij persoonlijk kwam om hen te bevrijden.

Daar denk ik aan en nu kijk ik in de voerbak en ik zie dat God opnieuw is gekomen, maar dan anders. Er is iets gebeurd, iets onbegrijpelijks: hij is geboren. Mensen zullen het niet geloven, er grappen over maken, het ongehoord vinden of een belediging van God om te zeggen dat hij als mens geboren is. Maar ik luister naar de engel, Gods boodschapper, en hij zegt: de redder, de messias, de Heer, hij is geboren en ligt nu in een voerbak.

Wat vieren wij op het kerstfeest?

Dat God niet alleen zijn hart voor ons opende, maar ook ons leven binnenstapte, ons leven ging leiden, van het begin tot het einde.

En hij is overal geweest.

Ben je een vluchteling? Jezus moest al snel na zijn geboorte vluchten.

Heb je pijn? Jezus heeft heel veel pijn gehad.

Voel je je eenzaam? Jezus is ook in de steek gelaten en stierf alleen aan een kruis.

Ja, hij heeft van alles meegemaakt: hij is gevangen, geslagen, geschopt en gemarteld.

Hij is verguisd, verraden, voor gek uitgemaakt.

Hij heeft zelfs ons graf van binnen gezien, nadat hij onze dood stierf.

Hij is ook geëerd en geliefd en geprezen.

Met andere woorden, hij heeft het leven meegemaakt, zoals het is. Hij weet hoe ons leven is of kan zijn.

En ik, ik sta bij de voerbak en ik zie een kwetsbaar, klein kind. Hij doet alles wat pasgeboren mensenkinderen doen: huilen, drinken, slapen, plassen en poepen. En ik denk aan de woorden van de engel: Je zult je redder vinden, de messias, de lieve Heer zelf. Zo dichtbij is God gekomen.

En ik denk: Er is geen God die ooit zoiets heeft gedaan. Er zijn wel goden van wie je van alles moet, maar deze God doet van alles. Hij leeft ons leven.

En ik denk: Ik heb dat nodig. Ik heb het nodig dat God naar mij toe komt. Want ik kan niet opklimmen naar de hemel.

Ik heb het nodig dat God vrede maakt op deze aarde. Want wij kunnen in deze wereld geen vrede maken.

Ik heb het nodig dat Jezus goddelijke dingen doet in deze wereld, want ik kan het niet.

Ik heb Jezus nodig.

Ik heb God nodig.

Ik heb leven nodig en geluk en kracht. Ik heb het niet in mezelf.

Ik heb Jezus nodig.

En als Jezus komt, dan gebeurt er wat!

Waarom is de komst van God op aarde zo feestelijk?

Wel, God komt ons leven redden!

Dat zie je ook gebeuren, als Jezus zijn werk van God onder de mensen begint. Overal waar hij komt, geneest hij mensen, vergeeft hij mensen, geeft hij mensen hoop, geeft hij kinderen zijn zegen, raakt hij mensen in liefde aan en jaagt hij het kwaad op de vlucht. Hij reist van de ene plek naar de andere en overal waar mensen hem horen en hem zien, zien en horen ze de grootheid van God, de hemelse macht van God en Gods liefde en trouw.

Gods redding, de messias, genezing, verandering, Gods nieuwe wereld, leven, waarheid was in levende lijve op aarde gekomen. Wat de engelen in de kerstnacht hadden gezegd, gebeurde: goedheid voor de mensen, vrede op aarde en daarom alle eer aan God!

En toch, niet iedereen geloofde het. Sommigen zeiden: Is dit nu alles? Waar blijft de grote, definitieve redding van God? Waar blijft het paradijs?

Ik denk nog even terug aan wat de engelen zeiden. Die krijgen er niet genoeg van: goedheid voor de mensen, vrede op aarde en daarom alle eer aan God! En engelen zijn Gods boodschappers: beloofd is beloofd!

Maar er is iets raars, iets bijzonders. De engel zegt: Die voerbak is een herkenningsteken. Die voerbak laat ook de stijl zien, de manier van doen van dit kind: niet door macht, niet door geweld, maar door kwetsbaarheid, liefde en trouw, verbonden met de mensen – zo zou hij het gaan doen en zo heeft hij het gedaan. Hij ging daarin heel ver, ja tot het uiterste. Niet alleen heeft hij onze ziekten op zich genomen en onze pijn gedragen, maar ook ons lijden en onze dood, ons leven en ons sterven. Christenen geloven dat Jezus zodoende het kwaad heeft overwonnen en het leven definitief op aarde heeft gebracht.

En daarom vieren we kerstfeest. We vieren dat God is begonnen. God is bij ons gekomen. God heeft geleden. God is gestorven. En God heeft voor ons gewonnen. Hij is opgestaan!

En daarom vieren we kerstfeest. God is begonnen. En hij zal het afmaken. Beloofd is beloofd.

Zijn we weer terug bij het gesprek, waarmee ik mijn verhaal begon. Is God echt bij ons? En hoe merk je dat?

Ja, hij is echt bij ons. En hij is bij ons met liefde en trouw, geduld en medelijden. Soms geeft hij genezing, enorme bevrijding, uitkomst en soms moeten we wachten. En wachten is altijd moeilijk. Maar weet je, een geharnaste Jezus kun je niet omhelzen, maar een Jezus die jou met liefde omarmt, die is veilig.

En liefde duurt het langst. Beloofd is beloofd!